

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE THESSALONIANS

1 ¹Shíí Paul, Silvánus, ḥa’íí Timótheus biłgo, Bik’ehgo’ihí’nań nohwiTaa ḥa’íí Jesus Christ nohwéBik’ehn biláhyú Thessaloníagee ínashood ha’ánálséhíí bich’í k’eda’iilchii: Bik’ehgo’ihí’nań nohwiTaa ḥa’íí Jesus Christ nohwéBik’ehn biłgoch’oba’íí ḥa’íí bits’ád’ iłch’í’gont’ééhíí bee nohwich’í’ goz’qą le’. ²Dábik’ehn Bik’ehgo’ihí’nań bich’í’ nohwa’ihédaandzijo nohwá da’ohiikqąh. ³Nohwi’odla’híí bighq nłt’éégo ánádaah’t’ijlíí, nohwil’ ijqohíí bighq nyeego nada’ohsiidíí, ḥa’íí Jesus Christ nohwéBik’ehn nádáhíí ndaahohlííhíí bighq dayúweh dahdaanołdqhíí Bik’ehgo’ihí’nań nohwiTaa daahohiikqahgee dábik’ehn bínaádaahíilníih; ⁴Shik’íiyú, Bik’ehgo’ihí’nań bił daanohshóni, Bik’ehgo’ihí’nań hanánohwhehesnilgo bídaagonlzj. ⁵Yati’ baa gozhóni baa nohwil’ nadaagohiiln’dá’ doo yati’ zhá bee nohwich’í’ yádaahíilti’ da ni’, ndi yati’ binawod golíigo Holy Spirit nohwinkáyú yałti’, áíd’ da’aniihi bídaagosolsjid; nohwitahyú nahiikaidá’ nohwíí nohwighq hago ánádaahii’t’iıl láń shíí n’íí bídaagonolsj. ⁶NohweBik’ehn hik’e néé biłgo nohwedaanoł’t’ee daasolj; doo ałch’ídéyú nohwich’í’ nagont’og da ndi, Holy Spirit binkáyú nohwil’ daagozhóqgo yati’ nádaagodo’qą: ⁷Áfk’ehgo Macedóniagee ḥa’íí Akéyagee Jesus daayodlaaníí dawa nohwíí nohwí’at’e’ dainel’íigo nohwikísk’eh áadaat’ee daasilj. ⁸Macedóniagee ḥa’íí Akéyagee nnée nohwits’ád’í Bik’ehgo’ihí’nań biyati’ yídaagołsjid, doo da’áigee zhá da, ndi iłts’á’yú ałdó’ Bik’ehgo’ihí’nań daahohdląqahíí bigozjid; áí bighq doo hagot’éégo nt’é daan’níi bik’eh da. ⁹Hagot’éégo nohwaa nkaihíí dabíí nohwaa nadaagolníí, la’íí nohwíí k’e’eshchín bits’á’zhí’ áadaasohdzaago Bik’ehgo’ihí’nań hináhi hik’e da’anlıhi bá nada’ohsiid; ¹⁰Ła’íí ání biYe’ yaakád’í nádáhíí biba’ áadaanoht’eego nohwaa nadaagolníí, ání daztsaqad’í naadiidzaago áyíílaa, Jesus holzéhi, Bik’ehgo’ihí’nań hashkeego nohwiniidaagodiléhíí yits’á’ nohwiniíli at’éé.

2 ¹Shik’íiyú, doo daazhógo nohwaa nkai dahíí nohwíí bídaagonolsj:
²Philippi golzeeghee iłk’idá’ ncho’go nohwich’í’ na’isdziidgo

nohwiniidaagodeszaa bídaagonołsi, ndi áí bikédí'go nn̄ee nohwich'í
 nada'iziid ndi Bik'ehgo'ihí'nań binkáyú doo bédaahiildzid dago
 Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa gozhóni baa nohwil' n̄adaagosiiln̄i.
 3 Ičh'ígon't'aahíi doo té'ichoohíi bits'ád'í'go da, la'íi doo nchó'go natsí'ikeesíí
 bits'ád'í'go da, doo nn̄ee bich'í' nahich'aago da: 4 Áídá' yati' baa gozhóni baa
 n̄adaagohiiln̄i'go Bik'ehgo'ihí'nań biłdábik'ehgo nohwá ngon'áá, áík'ehgo
 nn̄ee doo bił daagoyilzhóógo da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań nohwijíí nayíntaaħíi
 zhá bił goylzhóóhíi bighá yati' baa gozhóni baa n̄adaagohiiln̄i'. 5 Nohwíi
 nohwá bídaagonoksi, doo daazhógo ádaan'niigo yati' baa gozhóni bee
 nohwich'í' yádaahilti' da, doo dawahá ídáhádaahit'iijo bił yaa na'siiltsooz
 da: áí Bik'ehgo'ihí'nań nohwá yígółsi: 6 Doo nn̄ee daanohwidn̄lsjhíi biká
 daadéet'iijo da, doo daanohwidinołsigo da, la'íi aldó' doo daanohwidn̄sigo
 da, Christ binal'aá daandlijihíi bighá nohwida'dokeed le'at'éhi, áídá' doo
 ágáadaan'nii da, áík'ehgo doo n̄adaanohwinłt'og da. 7 Áídá' nohwitahyú
 nahiikaidá' nlt'éego ádaanohwinzí ni', isdzán bichagháshé nlt'éego áyílsjhíi
 k'ehgo: 8 Dázhó nohwil' daanohshqohíi bighá Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa
 gozhóni baa nohwil' n̄adaagohiiln̄i', ndi doo áí zhá da, danéé nohwaa
 ádaadint'aah, nohwik'íi daandzjhíi bighá. 9 Shik'íiyú, n̄ada'iidziid n'íi,
 góyéego nohwich'í' n̄adaagowaa n'íi bínáadaałníih: Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa
 gozhóni baa nohwil' n̄adaagohiiln̄i'dá' doo n̄adaanohwinłt'og da doleelhíi
 bighá tl'ě'gee hik'e jigee n̄ada'iidziid ni'. 10 Akú, Jesus daahohdlaqhíi,
 nohwitahyú nahiikai n'dá' daagodinlzigo ádaant'eego, dábik'ehyú
 ádaant'eego, la'íi doo hadíñ nt'é nohwik'izhí' yidi'aah dago ádaant'ee ni'
 nohwá bídaagonołsi, Bik'ehgo'ihí'nań aldó' nohwá yígółsi: 11 Díí aldó' nohwá
 bídaagonoksi, nn̄ee bichagháshé yich'í' yádaalти'híi k'ehgo, néé aldó' dała'a
 notiijo nohwil' daagozhóógo ádaanohwidle' ni', la'íi nohwil' ch'idaagosit'aq
 ni', 12 Bik'ehgo'ihí'nań bik'eh sohtíijo daahinohnaa le', daanohwiłn̄iid, án
 bilałtl'ähgee la'íi bits'ádindláadíi goz'ąą yunę' daanohwokeed. 13 Díí aldó'
 bighá Bik'ehgo'ihí'nań dába'ihédaandzí nt'éé, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa
 nohwil' n̄adaagohiiln̄i' n'íi nádaago'ąądá', doo nn̄ee biyati'híi k'ehgo da ndi
 da'anii Bik'ehgo'ihí'nań biyati'híi bighá nádaagodo'aq, áí yati' daahohdlaqhíi
 nohwiyí' nlt'éego na'iziid. 14 Nohwíi, shik'íiyú, Judéayú Christ Jesus binkáyú
 Bik'ehgo'ihí'nań daayokąąhgo ha'ánálséhíi bedaanoł'tee daasolii, áí Jews
 daanliiníi biniidaagodn̄lsjhíi k'ehgo nohwíi aldó' nohwitahyú daagolínií
 nohwiniidaagodn̄lsi: 15 Jews daanliiníi bik'ehgo Jesus nohweBik'ehní
 zesdiji, Bik'ehgo'ihí'nań binkáyú n̄ada'iziid n'íi aldó' nadaiłtseed, la'íi néé
 nohwiniidaagodn̄lsi; áí Bik'ehgo'ihí'nań doo yiłgoyilshóóq da, la'íi nn̄ee dawa
 yich'í' n̄ada'iziid: 16 Doo Jews daanlıjı dahíí bich'í' yádaahilti'go hasdákáh
 doleelhíi doo hádaanohwit'íjı dahíí bighá dabíi bincho'íi káago ádaayoliil;
 áík'ehgo áníita Bik'ehgo'ihí'nań hashkeego biniidaagodiléhíi biká'zhí' ádaile'.
 17 Shik'íiyú, dét'jh nohwits'ą' ohiikai, k'adíi doo daalıit'íjı da ndi nohwijíí bee
 dała'a daandlijı, la'íi k'azhá nádaanohwiłtséh. 18 Áík'ehgo ch'éh nohwich'í'

nádnkáhgo ádaahii't'íj, shíí Paul, doo ałch'ídndi nohwichí'í nádisheddáh hásht'íí, ndi ch'iidn nant'án t'qazhí' daanohwotą'. ¹⁹Jesus Christ nohweBik'ehní nádzáágo biñáál nłt'éhishq' ndaahóndlíi? Nt'éshq' bighq nohwił daagozhóó doleel? Nt'éshq' bighq dant'é hobijihíí nohwaa hit'áah doo? Nohwíí nohwighq go'íí. ²⁰Nohwíí nohwighq ídaada'óndlíi, la'íí nohwíí nohwighq nohwił daagozhóó.

3 ¹Dázhó nohwa'ikodaanihiidzíj hádaahii't'íjhíí bighq dasahndi Athensgee siikeehíí nohwił dábik'eh; ²Áík'ehgo **Timótheus**, nohwik'isn, akú odaasiil'a', án Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi, Christ baa yati' baa gozhóni baa yádaahíilti'go bił nada'ídziidi, án nohwi'odla' nłdzilgo ádaanohwile'go la'íí nohwidag yałti'go nohwichí'í odaasiil'a': ³Goyéégo nohwichí'í nagowaahíí bighq nnée doo la' bi'odla' yits'á'zhí' anné' da doleeħíí bighq nohwichí'í odaasiil'a': dánohwíí bídaagonołṣi goyéégo nohwichí'í nagowaago nohwá goz'qą. ⁴Da'anii akú nohwił naháatqađá' nohwił nadaagohiilni' n', goyéégo nohwichí'í nagowaa doleełgo; áí begolzaago bídaagonołṣi. ⁵Na'íntaahíí dáńko nanohwíneztqađ noli dant'éhéta bee, áík'ehgo nohwitahyú nohwinasdziidíi da'íllízhí' hileeh noli nsigo dázhó nohwa'ikoniisjí hasht'íígo nohwi'odla'íí bígonsiħíí bighq la' nohwichí'í ol'a'. ⁶K'adíí **Timótheus** nohwits'á'dí' nohwaa nadzáágo nohwi'odla'íí, nohwił'ijóníí biłgo dázhó nłt'éégo yaa nohwił nagolni', nłt'éégo dábik'ehn nohwínađaałníih ląq, la'íí néé k'azhá nádaanohwiłtséhíí k'ehgo nohwíí k'azhá nádaanohwiłtséhgo nohwił nagolni': ⁷Áík'ehgo shik'íiyú, néé nohwichí'í' nadaant'ogee la'íí góyéégo nohwichí'í' nagowaagee nohwíí nohwighq nohwił nádaagojöqh, nohwíí nohwi'odla'íí bighq: ⁸K'adíí da'anii daahin'naa, nohweBik'ehní binkááyú nłdzilgo nasozíħíí bighq. ⁹Bik'ehgohin'naahíí binadzahgee dázhó nohwighq nohwił daagozhóó, áík'ehgo hagot'éégosha' Bik'ehgo'ihí'nań nohwighq ba'ihédaandzi doleeł? ¹⁰Tl'é'gee hik'e jjigee dáda'ohiikqah nt'éé, nádaanohwiłtséh hádaahii't'íjhíí bighq, nohwi'odla'íí la' t'ah doo be'ádaanoht'ee da shjhíí nłt'éégo nohwá ánálne'go hádaahii't'íj. ¹¹Bik'ehgo'ihí'nań dabíí, án nohwiTaa nlíni, la'íí Jesus Christ nohweBik'ehní, nohwichí'í nkáhíí nohwá ilchí'gole' ndi at'éé. ¹²Lił daanohjooníí la'íí nnée dawa nohwił daanzhooníí nohweBik'ehní dayúweh nohwá ígoħiigháhgo áyílsi le', néé nohwichí'í' ádaant'eeħíí k'ehgo: ¹³Jesus Christ nohweBik'ehní nnée báħadaadeszaahíí yił nakáhgo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa binadzahgee nohwijíí doo baa dahgoz'qą dago, la'íí nchq'íí da'ádīħgo godilzjhgo ánohwile' doleeħíí bighq ágádaanoht'ee.

4 ¹Díí ałdó', nohwik'íiyú, nádaanohwohiikqah, la'íí Jesus nohweBik'ehní biláhyú nohwidag yádaahíilti', nohwił ch'idaasiit'aqħíí bikisk'ehýu ádaanoht'ee le', la'íí Bik'ehgo'ihí'nań bił daagongołshóógo dayúwehyú ágádaanoht'ee le'. ²Jesus nohweBik'ehní nohwinkááyú yati' bikisk'eh ádaanoht'eeego nohwił ch'idaasiit'aqħíí bídaagonołṣi. ³Bik'ehgo'ihí'nań hadaanohwidile'go hádaanohwit'íj, doo nant'í' nahkaigo da: ⁴Dała'

notijgee nohwits'ihíí daadinołsigo, ḥa'íí nchq'íí doo bee ánádaah'tíjł dago ídaa daagonohdząq; ⁵Doo Jews daanlıj dahíí, Bik'ehgo'ihí'nań doo yýdaagołsí dahíí, áadaat'íjhíí k'ehgo nchq'go hádaat'iiní doo baa ádaadinoht'aah da: ⁶Nn̄ee doo nt'é bee ḥa'ihí yich'í na'iziid da le': díí k'ehgo doo bik'ehyú áadaat'ee dahíí dawa nohweBik'ehní yiniidaagodile'go iłk'idá' nohwił nadaagosiilní. ⁷Bik'ehgo'ihí'nań doo nchq'go ádaant'ee doleełgo daanohwokéed da, áídá' daagodinlzí doleełgo daanohwokéed. ⁸Hadíí díí yati'íí doo ilíí dago yaa natsekeesí, doo nn̄ee yich'í at'éé da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań, Holy Spirit nohwaa daidez'aaníí, án doo ilíí dago yaa natsekees. ⁹Bik'ehgo'ihí'nań dabíí iłk'idá' híł daanohjqogó nohwił ch'idaagoz'ąq: áík'ehgo nohwik'isyú nohwił daanzhqogó doo hagot'éego ágánánohwiłdish'niigo nohwich'í k'eeshchii bik'eh da: ¹⁰Macedóniagee nohwik'isyúhíí da'anii dawa nohwił daanzhqó; dayúweh ágádaanoht'eego nádaanohwohiķaq; ¹¹Ła'íí nkegoheń'ágó daagonohłiğgo býdaagonoł'aah, nohwinasdziidíi dánohwíí nádaanohwínłt'og le', dánohwíí nohwigan bee nohwinasdziidíi áadaat'íjł le', ádaanohwił'nii n'íí k'ehgo; ¹²Ágádaanoht'eeyúgo doo nohwitahyú daanlıj dahíí daanohwidnłsí doleeł, ḥa'íí doo nt'é býdžh áadaanoht'ee da doleeł. ¹³Shik'íiyú, **da'iłhoshií** hago'ádaat'ee shıhíí býdaagonołsijhgo hasht'íjł, doo daahchag da doleełhíí bighä, dahazhí' ihí'naa doo ndaayołíí dahíí daachagíí k'ehgo. ¹⁴Jesus daztsqąd'í naadiidzähí daahohiidlaqyúgo, da'áí k'ehgo ałdó' hadíí Jesus daayodlaqo **da'iłhoshií** Bik'ehgo'ihí'nań Jesus biłgo yił nakáhi at'éé. ¹⁵Díí nohweBik'ehní ádaanohwiłniigo ágádaanohwił'nii, nohweBik'ehní nádzáago néé t'ah daahin'naago kú naháataaníí nanezna'íí doo dabíntsé nkáh da. ¹⁶NohweBik'ehní ádjjid hadodzihgo dabíí yaaká'dí' bił nkegowäh, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú da'tiséyú sitínihií hadziigo, Bik'ehgo'ihí'nań bésħdilwoshé yee ánniido: áigee Christ daayodlaqo nanezna'ihíí da'itsé naadikáh: ¹⁷Áídí' néé t'ah daahin'naago kú naháataaníí, áí bił dał'a' yaak'os biyi'zhí' nánohwidi'do'nił, áigee nohweBik'ehní baa nkáh, áídí' godezt'i'go dahazhí' nohweBik'ehní bił daandlıj doleeł. ¹⁸Áí bighä díí yati'íí bee iłdag yádaaltı' le'.

5 ¹Shik'íiyú, hagee goldohíí, hagee yołkałlíí Jesus nádaałlíí doo bighä nohwich'í' bek'eeshchii da. ²Dánohwíí iłk'idá' nłt'éego býdaagonołsí, nohweBik'ehní nádaałlíí bijjí in'ijhíí tł'ego naghaahíí k'ehgo nadáh. ³Nkegoheń'ágó, daaniidá' isdzán bizhaazhé goleehgo bił nádi'dinihií k'ehgo dágosile goyéego goldohíí bee baa godogaał; doo bee bits'á' góñáhgo da. ⁴Áídá' nohwíí shik'íiyú, doo chagołheełyú nahkai da, áík'ehgo áí bijjihíí doo in'ijhíí k'ehgo bee nohwaa godogaał da. ⁵Nohwíí dawa idindláad zhinéégo, jijí zhinéégo áadaanoht'ee: doo tł'ego zhinéégo da, doo chagołheeł zhinéégo ádaant'ee da. ⁶Áí bighä haląq, doo da'ilwosh da le', ḥa' áadaat'eehíí k'ehgo, áídá' daadéet'ıgo ídaa daagondząq le'. ⁷Hadíí da'iłhoshií tł'ego da'iłhosh, hadíí bił nádaagodeyisíi tł'ego bił nádaagodeyis. ⁸Áídá' néé, jijí zhinéégo daandliiníí,

haląq, ídaa daagondzaq le', nohw'i'odla' ḥa'íí nohwil'ijóóníí besh nohwitíl naztqahíí k'ehgo ádaagohiidle' le'; hasdáhiikáhíí ndaahónndlühíí besh ch'ahíí k'ehgo ádaagohiidle' le'. ⁹Nohwiniidaagodile'íí Bik'ehgo'ihí'nań doo nohwá hár'íí da, áídá' nohweBik'ehní Jesus Christ biláhyú hasdánkaahgó nohwá ngor'áá, ¹⁰Ání nohwá daztsaqhíí bighá daahin'naa dagohíí nane'na' ndi dabíí bił daagondlij doleeł. ¹¹Áí bighá dayíweh nohwil daagozhóógo ádaalinołzigo hadag ádaalinołzí le', ilk'idá' ágádaanoht'eehíí k'ehgo. ¹²Nohwik'íiyú, díínko nádaanohwohiikąq, nohwitahyú nada'iziidíí nohweBik'ehní biláhyú nohwá nazijgo nohwil ch'ídaago'aahíí daadinołsí le'; ¹³Nada'iziidhíí bighá daadinołsigo nohwil daanzhqo le'. Nkegoheńááníí nohwitahyú begoz'aq le'. ¹⁴Shik'íiyú, bił daagoyéhíí, nado'ohsiid daabiłdohñii, bijíí doo nłdzil dahíí bidag yádaalти, doo nłdzilgo nazij dahíí bich'odaahnii, ḥa'íí nnée dawa bich'íí nlt'éego ádaanoht'ee, daanohwiłníi. ¹⁵Dahadíí doo bik'ehyú ádaanohwizlaa dayúgo doo iké'déná ágánádaahdle' da, áídá' ilch'íí nlt'éego ádaanoht'ee, ḥa'íí nnée dawa bich'íí nlt'éego ádaanoht'ee. ¹⁶Dá nohwil daagozhóó nít'éé le'. ¹⁷Dá da'ohkqąh nt'éé le'. ¹⁸Dawahá bighá ihédaanohsi: díí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hár'íí, Jesus Christ biláhyú. ¹⁹Holy Spirit doo t'ąązhi' daahonoht'a' da. ²⁰Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yałti'íí, yaa yádaalти'íí doo da'ilinégo baa natsıdaahkees da. ²¹Dawa ntsé bidaanohtáh; nlt'éego ágot'eehíí nłdzilgo daahonoht'a'. ²²Áídá' doo bik'ehyú ágot'ee dahíí dawa bits'á'zhí' ádaanoht'ee le'. ²³Bik'ehgo'ihí'nań, bits'á'dí' ilch'íí gont'ěehíí, dabíí hadaanohwidóle'; nohwispirit-híí, nohwiyi'siziiníí, nohwits'í biłgo dahot'ěhé doo hagot'ěego nohwaa dahnagoz'aq dago nohweBik'ehní Jesus Christ nádaałzhí' Bik'ehgo'ihí'nań ádaanohwiłsí dooleełgo nohwá oshkqąh. ²⁴Nohwíká ánniidiń da'áníiyú át'ěhi nłjí, ání dawa ḥayile. ²⁵Shik'íiyú, nohwá da'ohkqąh. ²⁶Nohwik'íiyú dawa daagodinołsigo daahoht'sos le'. ²⁷NohweBik'ehní shinkááyú gádaanohwiłníi, Díí naltsoosíí nohwik'íiyú, ínashood daanlíni, dawa bich'íí daahohshíí. ²⁸NohweBik'ehní Jesus Christ biłgoch'oba'íí bee nohwich'íí goz'aq le'. Doleełgo at'ěé.